

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese in tóta domineca — dar prenumeratiunile se priimescu in tóte dítele.

Pretulu pentru Ostranguri'a: pre anu 6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu triloniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strainetate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu triloniu 2 fi. in v. a. Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniile si banti de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redatiunea díreginte a diurnalului: Aradu, Straf'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. taese timbrale.

Visif'a dela Salisburgu.

Imperatulu Vilhelmu: Dloru! am voitu sà convinu cu Dniile Vóstre, ca sà ve asiguru despre amicitia mea facie de cei'a, pre cari i representati Dniile Vóstre cātu despre respectele mele facie de persónele Dloru Vóstre, credu cã Cancelariulu meu, pre cumu pre Dlu conte de Beuszt mai de multe ori, asiè si pre Dniile Vóstre, cu ocașiunea de adi, vi le va aretá, si ve va convinge, — — — asiè e Dle cancelariu?

Biszmank: Asiè Sire, precumu vedi!!

A picatu sormanuțiulu.

Audîti de susu resuna, —
Beuszt si-a luatu ieri diua buna,
Adica de susu de-odat'
Sormanuțiulu a picatu.

A picatu dar' cel'a care
A fostu siretulu celu mare,
Car' pre noi ne-a insielatu,
Pre boemi i-a sugrumatu.

Sormanu regeneratoru
Sî-alu Austrieci curatoru,
Càtu erá elu de 'nganfatu:
Eata-lu vedi cà-e resturnatu.
— Dar' nu e neci unu pecatu!

Discursu între Ionu romanulu și Moise jidanulu.

Ionu: Mâi jupane Moise! óre cumu vine ai'a cà tu, care numai cu duoi ani înainte venisi la noi in satu totu ruptu și strentiosu, și adi esci mai bogatu de càtu noi toti? ! !

Moise: Vedi bade Ionu, pentru che eu rugatu lui Ddiu și luatu multu crucele. . . .

Ionu: Bine, bine, Moise, d'apoi cà și noi ca crestini inea ne rugamu la Ddiu, și in tóta di'a ni facemu cruce, dar' insedaru cà totu nu mai isbitimu.

Moise: Vedi bade Ionu, eu seiu cà voi face crucele, dar' eu ia pre ele. . . .

Ionu: Hm! nu me pricepu jupane Moise.

Moise: Eu sti, cà tu nu pricepe, dar' eu pricepe. . . ! !

Ordinatie.

Pr'in unu decretu de mana a cancelariului imperatiei, Gurei-Satului edatu d'in lun'a trecuta, și pr'in care toti jupanii ospetari dela ospetiulu Brasiovanescu se inaltara la rangulu de cavaleri și baroni, dandu-li-se predicatul de *Sovány*, fiindu inse cà mai multi d'între ei se rusineza a se desparti cu totul de opine'a romanésca, se róga, a li fi iertatu tranducerea predicatului loru pe romanescu.

Deci, ca primul ministru alu imperatiei Gur'a-Satului ordinezu, ca in intielesulu legei constitutionale a lui Pap János, paragrafu 3 vedre, artielu canci, care suna cà totu omulu de cinste (?) póte să-si schimbe și să-si stramute numele in ori și ce feliu de secatura; pr'in urmare si nobililoru jupani d'in Brasiovu li se iérta a-si stramutá predicatulu loru de *Sovány* in romanescu, care va să sune: — Cavaleriu, Baronu, de *Mirsivav-slabanogu-Brasiovanescu*.

Vasiesiu, m. p.

A. si B.

A. Cine gandesci tu, cà e capulu „Patr iei“ d'in Pest'a?

B. Cine, de càtu „Consortiulu romanu.“

A. Asiè, — Szende Béla mâi!

B. Bine, d'apoi „Consortiulu“ ce dracu e?

A. Pung'a lui *András*!

A. Ori pe unde ajunge omulu adi, nu vede alt'a de càtu cà zalogescu și desbraca pre poporu pentru dare, pone și de camésia!
— Óre e ast'a dreptate?

B. De ce nu? Déca ministrii și diplomatii de adi potu să se desbrece de tóta umanitatea, de ce să nu póta si ei pre poporu a-lu desbracă de ca mésia?

Va să dica, — pr'in urmare.

Va să dica:

Hohenvart ca unu erou a picatu,
Ondrasi copilaresce se-a búcuratu,
Cà-ci venitur'a de **Beuszt** a triumfatu.

Pr'in urmare:

Boemii seriosi se-au departatu,
Cà-ci némtiulu reu a rumegatu,
Candu *perirea* si-a subsemnatu. . . !

De vindiare.

In cas'a cea mare d'in strat'a muscului d'in Pest'a numita și camer'a tierעי, se afla mai multe sute de capatini verdi (de curechiu), cari de și d'in caus'a tempului nefavorabile-su cam seci, totu-si sunt bune de muratu, și potu produce o móre càtu se póte de acra. Cei ce voiescu dara a se prevedè peste iérna cu capatine murate, au a se adresá la *Díaculu* d'in aceea-si casa. Pretiurile sunt fórte scadiute.

Magazinarulu.

Casapulu X. și Dlu Y.

Dlu Y. Sà-mi dai unu maiu de vitielu.

Casapulu X. N'am de càtu numai de bou.

Dlu Y. Mi pare reu dara, cà nu te-am cu-uoscutu, candu erai — teneru!

CANTECULU LUI KERKÁPOLY.

Càtu e de frumosu a fi
Ministru **Kerkápoly**, —
Déca nu-asii fi necesitu
De *schidól'a* — deficitu!

Politic'a opusetiunale nationale.

Déca amu priimi noi ce ei voescu să ni dee: nu ni-aru da ei nóa neci aceea, ce noi amu voi să luamu, dar' neci aceea, ce ei aru voi să ni dee; pentru aceea nu luamu noi ce ei voescu să ni dee, ca ei să ni dee ceea ce noi amu voi să luamu. . .

EPIGRAMU.

Par' cî-audu cumu o să sune
Alilu'a lui Ondrasiu
Totu Consortiulu, candu va spune
Romanasiulu copilasiu:
In genuchi dar' ve-asiediati
Activisti! și ve 'nchinati! —
Rugatiunea vóstra este
O-Szende! stapanitoriu,
Mare esci și fore veste
Aflasi pre *lingusitori* . . .
Nu ne lasá ar' dstapane,
A! cà-apoi patîmu rusine. . . !

TRÉNO'A SÌ FLÉNO'A.

T. Adíó, soro draga!
 F. Ce va sà dica ast'a?
 T. Me ducu oblu la Vladic'a in Sibiiu.
 F. Pentru ce?
 F. Mi-a plasnitú pr'in capu sà me facu bucatatárésa.
 T. Dór' ai nebunitu soro?
 T. Ba nu! ei vreu ca sà me facu mai târdíu sî preutésa!

GACITURE.

I.

Cari sunt noptíle cele mai lungi peste anu?
Respunsu: A caroru díle sunt mai scurte.

II

Care-si rumpe petiorulu mai de graba: celu ce pica d'in turnulu bisericeii, séu celu ce pica de pe casa?
Respunsu: Celu de pe casa, cà-ci acel'a ajunge mai in graba trantitu la pamentu.

III.

Spune-mi ce-e aceea: puni ce-v'a pe dosu sî ti se aréta pe fatia?
Respunsu: Pecetulu.

CIGURI-MIGURI.

+ Don **Pedro**, imperatulu Brasíliei, fiindu de una-di in Pest'a, între altele minuni a cercetatu si otelele ministrilor unguresci, unde apoi sà se fia esprimatu catra conducatoriulu seu, cà atàti'a hoti ca aci in Pest'a. nu se afla in tóta imperati'a lui. . . .

+ *Diurnalele magiare cele oficióse cam de-a rondulu tôte striga tulai in contr'a lui Hohenvarth, pe candu lui Andrásii i lingusiescu tôte ca catielusii. — E dreptu, cà Hohenvarth e unu spine in ochii nemtiloru, dar' curiosu, cà magiarii vedu spinutíulu in ochíulu altui'a, pe candu talpónea de 'naintea nasului lorú nu o diavrescu.*

** In Temisiór'a mai de unadi petrecura la morminti pre o matróna romana, care vietuise 101 de ani. — Vedi aceea ni-arú fi potutu povesti despre stapanitorii Temisiorii de adi. cumu voru fi cautatu ei atunci'a, candu venira cu pinchelulu in spate si cu plunderii rupti, Domnudicu mai scie depe unde. . . .

□ Vitéz'a armata a honvediloru unguresci, mai de unadi in taber'a sa dela Vatiu, fiindu surprinsa de o plóa bunisióra, d'in care apoi dupa o lupta cam de o dóce óre a suferitu atátu de multu, in càtu de abià mane di, trantita pe fóle, la radiele unui sóre caldutiú si-au potutu uscá plunderii.

TANDA SÌ MANDA.

T. D'apoi cà organisati'a acést'a nóua e intocmai dupa sistem'a absolutistica a lui **Bach**, care fú pon' la anulu 1861. . . .

M. Da, firesce, si apoi? —

T. Apoi magiarii **condemnavu sî afurisiau sistem'a ceca.**

M. Hei frate! **multe scuipa magiarit, cari apoi ér' ei le lingu. . . . !**

T. Scii cà a respunsu Ministrulu de instructiune la interpelatiunea deputatului **I. Schwarz**, indreptata in caus'a ne-participarei invetiatoriloru nostri gr. or. la conferintiele invetiatoresci, octroate pr'in guvernulu magiaru?

M. Ce spui? si ce a respunsu?

T. A dísu cà 'lu computimesce pre domnulu deputatu **I. Schwarz**, fiindu-cà nu a petrúnsu cu mintea lui pon' acolo, ca sà scie, cà invetiatorii romani gr. or. depíndu numai dela poporulu romanu de aceea-si religiune, de care apoi si sunt platiti, sî caruia au a se supune. Càtu inse cumu-cà **episcopulu Caran-siebesiului** i-arú fi opritu, díce domnulu ministru, cà facendu întrebare la parintele episcopu, dela care a sî priimitu acelu respunsu liniscitoriu, cumu-cà invetiatorii d'in díeces'a lui fiindu diplomati (de buna séma cu decrete de cele scii. . . .) nu a aflatu de trebuintia a-i tramite, ca sà mai ausculte prelegile inspectoriloru guvernamentali.

M. Bravo parinte episcópe! déca minunata gluma mai facusi! !

T. Frate Mando! tu esci mai procopsitu si mai batutu la capu decátu mine, cu spune-mi candu s'a incepe prelegerea pre anulu scolasticu 187½ in clas'a a III normale d'in opidulu Halmagiú, cà asiú voi sà ducu copilulu meu la scóla la notaresiulu?

M. Mái frate! tu ai mancatu cép'a ciorii, de vorbesci asiá narozii. . . .

T. Dá cumu?

M. D'apoi cumu sà duci tu copilulu la scóla la notaresiulu, cà dóra nu-e notaresiulu dascalu?

T. Ba Dieu eu nu-amú mancatu cépa ciorei, cà acolo e notaresiulu dascalu, — au tu nu scii?

M. La naib'a! D'apoi nu a avutu ei pre cine pune de dascalu, numai pe notaresiulu?

T. Dara nu-a avutu, cà au fostu recurenti càtu frundia si iérba; numai a dísu inspectorulu, cà notaresiulu acést'a, care e acum'a si dascalu, si-a castigatu multe merite si sciintie pre terenulu politicu, si apoi sciinti'a de pe terenulu politicu are fórté mare influintia asupr'a metodului didacticu. — Apoi ce mai mare lucru sà fia notaresiulu si dascalu, candu unu popa totu d'in cerculu Halmagiului e si dascalu si inspectoru peste scóle, între cari se afla si scól'a d'in comun'a Dumnealui, in care insu-si functiunéza ca dascalu.

M. Asié dara pop'a acel'a e si strajamesteru si caprariu si fraiteru. — O tempora! O mores! unulu are trei oficiuri si altulu neci unulu. . . . !

T. Lasa-te la seracia, si-mi spune, cà candu se incepu prelegerile?

M. Déca acum'a s'a inceputu in 1-a Octobre, cà atunci se incepu scolile in totu loculú, séu dupa calindariulu Iulianu séu alu lui Gregoriú.

T. Ba Dieu acolo nu se-au inceputu pone acum'a, decumva nu se au inceputu de a séra, cà cu dupa amédia-di plecaiu d'in Halmagiú.

M. Atunci Halmagenii au altu calindariu, nu ca alt'a lume. — poftescu progresu bunu la fetioru.

B. Ti multumescu. —

ALTE TEMPURI, ALTI ÓMENI.

Jud'a care a vindutu pre Cristosu pentru 30 de arginti, a fostu de ocar'a lunei, și se-a dusu de se-a spendiuratu; — cei ce inse astadi si-vindu legea și natiunea loru pentru unu și mai micu pretiu, de exemplu, pentru o slujba, cruciulitia, scú și numai pentru unu ciocanu de rachiú, nu numai cà nu sunt de ocar'a, ba inca chiaru ei sunt cei mai cinstiti și mai onorati de lume. . . !

A POSTERIORI,

va să dica sosiindur'ni d'ia mai multe parti deslegarile gacitureloru nòstre numai dupa ce s'au înclăciutu respectivii nri amatori, le înregistramu aci precumu urmèza:

I.

Gacitur'a d'in nrulu 44. o deslegara bine dómnia **Mari'a Codrén'a** și **Liviú Ratiú** d'in Aradu, d'ntre cari dupa tragarea sortii d'n'a **Mari'a Codrén'a** se premiá cu opulu „**Vitleemulu și Ierusalimulu**“ datu la lumina în limb'a romana de **Petru Lupulovu**.

II.

Èra pentru gacitur'a ilustrata d'in nrulu 45. ni s'au prezentatu o multime de deslegari d'in diferite parti, corecte sunt inse numai dela dnii:

1. P. Popescu clericu	in Sabiú.
2. I. Munténu „ si juristu	in „
3. A. Ghídiu „	in „
4. Ioachimu Munteanu clericu	in „
5. Mitrofanu Sîmu clericu in curs. III.	in Caransebesiu.
6. Teodoru Panciovanu „	in „
7. Alesiu Popovicu notariu	in Chiehihazu.
8. Georgiu Maric'a „ Societ.	in Sabiú.
9. Ioane Popovicu docinte	in Jebel.
10. N. Petru teologu de an. III.	in Sabiú.
11. Patriciu Coroianu studinte de cl. 7.	in Urbea mare.
12. Georgiu Lazarescu iustu	in „
13. Demetriu Macbi-Ardelenu studinte	in Posionu.

Sórtea a favorisatu pre **Patriciu Coroianu** d'in Urbea mare, premiandu-se cu opulu „**Teologi'a morale**“ in 2. brosiure tradusu totu de **Petru Lupulovu**.

Ambele premii sunt speduite. Pre venitoriu inse ceremu a se tramite deslegarile in decursulu respectivei septamanii, si d'in punctu de vedere economicu e de ajunsu si pre foi de corespondintie.

Editur'a.

Deslegrea gaciturei d'in nrulu 46. este:

„**Petricu.**“

Proprietariu, editoriu și redactoru diriginte: **Mircea B. Stanescu.** — Girante respundietoriu și coreactoru: **Basiliu Petricu.**

Apelu.

Subscrisulu are onóre a face onoratulu publicu cuno-scutu, cumu-cà — renunçandu la servitiulu, in care a fostu aplicatu in comitatulu Temisiu in restempu de 8 ani, parte ca referinte in cauzele orfanali la Tribunale, parte ca vice-fiscalu, și mai pre urma ca pretore, — a deschisu

cancelaria advocatiale

in Logosiú, in casa ferariulu Gergely.

Ioane Nedelcu,
advocatu.

3.—3.

A v i s u .*)

De órace giurstarile nu-mi permitu de a mai portá oficiulu de casariu la Asociatiunea nòstra nationala pentru cultur'a poporulu de aici: rogu pre DD. membrii ai Asociatiunei, ca pana la alta dispusetiune a directiunei dela 1. Decembre a. e. st. nou se tramita epistolele insarcinate cu bani Domnului directore secundariu **Ioane Popovicu Descanu.**

Aradu, ¹⁵/₂₇. Noembre 1871.

I. Goldisiu, m. p.

*) Sunt rogate si celelalte on. Redactiuni nationale din patria pentru publicarea acestui Avisu.

O pofta unгурésca.

Cetimu in diurnalulu unгурescu d'in Aradu „**Alföld**“ in nrulu seu ²⁷⁵/₁₈₇₁ d'in buca in buca urmatóriele:

Magyar isteni tisztelet görög (román) templomban. Lyka Anastáz egy közlebb elhunyt gazdag házbirtokos temetése alkalmával az egyházi szertartást végző budai ó hitü lelkész a pesti gör. (román) templomban magyar nyelven mondta el a halotti beszédet. Ez volt az első magyar isteni tisztelet a pesti görög egyházban. Nem tartjuk egyuttal feleslegesnek megemliteni, hogy ez egyház **derék** előjárósága magyar nyelven vezeti jegyzőkönyvét, magyar nyelven levelez.

Va să dica: magiarii spre a ne infrati cumu se cade. aru pretinde introducerea limbei loru chiaru și in bisericele nòstre nationali romane. . . . !

— Sonstz keine andere Schmerzen? !

Catra natiunalisti.

Celu ce-si iubescé natiunea sa — iubescé natiunea, nu celu ce iubescé natiunea — i-si iubescé și natiunea sa.

X. si Y.

X. Spune-mi: cari sunt talhariile privilegiate?

Y. D'apoi sunt de exemplu agenturele societatii de asigurare Europ'a.

Melitia Redactiunei.

DSele I. S. in T. B. (Banatu.) Tramisu.

Dlui D. I. in Aradu: „Epistol'a lui Pacala“ in nrulu proesimn. Alta oata cáta mai pe scurtu.

Cont. in Varn'a: „Epistol'a“ si „Bonmots penpelaires“ sunt bune; cele ce le scrii inse in contr'a lui Bab. . . . nu se voru publicá, — vedi Meliti'a nòstra d'in nrulu trecutu.

Societatii „Romanismulu“ in Gratiu: Bucurosu vi sta diurnalulu nostru la dispositia gratisu pre întregulu anu scolariu 187¹/₂ precumu vi l'amu si pornitu dejá. Ceremu inse dèca vi se va potè incai costulu francarei, ce pre unu anu face s'irea 60 cruceri v. a. Astu-felü dorimü si noi a concurge la prospetarea romanismulu.

3.—3.

Avisu.

Unu economistu diplomatu și practicü se recomenda spre a se aplicá in Ostr.-Ungari'a, si in deosebi in Roman'i'a libera, la cutare mosia mai mare, ca provisoru, conducatoru de economi'a rurale, ori ca spanu, pre lunga conditiuni conveniabili. — Pentru informatiuni mai detaiate a se adresá la Redactiunea acestui diurnalü in Aradu. —

Socóta Publica.

Cei ce la provocarea mea au binevoitu a contribui o suma de fi. 52. in v. a. (a se vedé nrulu 32, alu „Gurei-Satului“) pentru achitatea emendei dictate asupr'a dlui **Ioane Porutiú**, si pone la sosirea Cuitantiei binevoiesca a priimii la notitia, cá acea suma o am aminisrtatu disului nostru confrate in **Nagy Almás** (Transilvani'a), sub recepisa postale de datulu 25. Novembre nou.

Èra unulu d'ntre contribuenti, cáre numai a subscrisu o suma óre-care dar' pone acum' neci la repetítele mele provocari nu o a respunsu, este rugatu d'in partea mea să mai lase siég'a si promisiunile la o parte, si să grabésca celu multu in 8 díle a persolvi ceea ce a oferitu, cá-ci la d'in contra voiü fi necesítatu a-lu inprocesuá, fiindu-cà am trebuitu eu să suplinescu acea suma.

Mircea B. Stanescu.
ca colectante.